

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಕಾಂಡೇ

॥ ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

|| ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

ತಾರಾಯಾ ವಿಲಾಪಃ

ರಾಮಚಾಪವಿಸೃಷ್ಟೇನ ಶರೇಣಾಂತಕರೇಣ ತಂ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿನಿಹತಂ ಭೂಮೌ ತಾರಾ ತಾರಾಧಿಪಾನನಾ || 4.20.1 ||

ಸಾ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಭರ್ತಾರಂ ಪರ್ಯಷ್ಟಜತ ಭಾಮಿನೀ |
ಇಷುಣಾಭಿಹತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಾಲಿನಂ ಕುಂಜರೋಪಮಂ || 4.20.2 ||

ವಾನರಂ ಪರ್ವತೇಂದ್ರಾಭಂ ಶೋಕಸಂತಪ್ತಮಾನಸಾ |
ತಾರಾ ತರುಮಿವೋನ್ಮೂಲಂ ಪರ್ಯದೇವಯತಾತುರಾ || 4.20.3 ||

ರಣೇ ದಾರುಣವಿಕ್ರಾಂತ ಪ್ರವೀರ ಪ್ಲವತಾಂ ವರ |
ಕಿಮಿದಾನೀಂ ಪುರೋಭಾಗಾಮದ್ಯ ತ್ವಂ ನಾಭಿಭಾಷಸೇ || 4.20.4 ||

ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಹರಿಶಾರ್ದೂಲ ಭಜಸ್ವ ಶಯನೋತ್ತಮಂ |
ನೈವಂವಿಧಾಃ ಶೀರತೇ ಹಿ ಭೂಮೌ ನೃಪತಿಸತ್ತಮಾಃ || 4.20.5 ||

ಅತೀವ ಖಲು ತೇ ಕಾಂತಾ ವಸುಧಾ ವಸುಧಾಧಿಪ |
ಗತಾಸುರಪಿ ತಾಂ ಗಾತ್ರೈರ್ಮಾರ್ಗಂ ವಿಹಾಯ ನಿಷೇವಸೇ || 4.20.6 ||

ವ್ಯಕ್ತಮದ್ಯ ತ್ವಯಾ ವೀರ ಧರ್ಮತಃ ಸಂಪ್ರವರ್ತತಾ |
ಕಿಷ್ಕಿಂಧೇವ ಪುರೀ ರಮ್ಯಾ ಸ್ವರ್ಗಮಾರ್ಗೇ ವಿನಿರ್ಮಿತಾ || 4.20.7 ||

ಯಾನ್ಯಸ್ಮಾಭಿಸ್ತ್ವಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ವನೇಷು ಮಧುಗಂಧಿಷು |
ವಿಹೃತಾನಿ ತ್ವಯಾ ಕಾಲೇ ತೇಷಾಮುಪರಮಃ ಕೃತಃ || 4.20.8 ||

ನಿರಾನಂದಾ ನಿರಾಶಾಹಂ ನಿಮಗ್ನಾ ಶೋಕಸಾಗರೇ |
ತ್ವಯಿ ಪಂಚತ್ವಮಾಪನ್ನೇ ಮಹಾಯೂಥಪಯೂಥಪೇ || 4.20.9 ||

ಹೃದಯಂ ಸುಸ್ಥಿತಂ ಮಹ್ಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಿಪತಿತಂ ಭುವಿ |
ಯನ್ನ ಶೋಕಾಭಿಸಂತಪ್ತಂ ಸ್ಫುಟಿತೇಽದ್ಯ ಸಹಸ್ರಧಾ || 4.20.10 ||

ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ತ್ವಯಾ ಭಾರ್ಯಾ ಹೃತಾ ಸ ಚ ವಿವಾಸಿತಃ |
ಯತ್ ತತ್ ತಸ್ಯ ತ್ವಯಾ ವ್ಯುಷ್ಟಿಃ ಪ್ರಾಪ್ತೇಯಂ ಪ್ಲವಗಾಧಿಪ || 4.20.11 ||

ನಿಃಶ್ರೇಯಸಪರಾ ಮೋಹಾತ್ ತ್ವಯಾ ಚಾಹಂ ವಿಗರ್ಹಿತಾ |
ಯೈಷಾಬ್ರುವಂ ಹಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ವಾನರೇಂದ್ರ ಹಿತೈಷಿಣೀ || 4.20.12 ||

ರೂಪಯೌವನದೃಷ್ಟಾನಾಂ ದಕ್ಷಿಣಾನಾಂ ಚ ಮಾನದ |
ನೂನಮಪ್ಸರಸಾಮಾರ್ಯ ಚಿತ್ತಾನಿ ಪ್ರಮಥಿಷ್ಯಸಿ || 4.20.13 ||

ಕಾಲೋ ನಿಃಸಂಶಯೋ ನೂನಂ ಜೀವಿತಾಂತಕರಸ್ತವ |
ಬಲಾದ್ ಯೇನಾವಪನ್ನೋಽಸಿ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯಾವಶೋ ವಶಂ || 4.20.14 ||

ಅಸ್ಥಾನೇ ವಾಲಿನಂ ಹತ್ವಾ ಯುಧ್ಯಮಾನಂ ಪರೇಣ ಚ |
ನ ಸಂತಪ್ಯತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಕೃತ್ವಾ ಕರ್ಮ ಸುಗರ್ಹಿತಂ || 4.20.15 ||

ವೈಧವ್ಯಂ ಶೋಕಸಂತಾಪಂ ಕೃಪಣಾಕೃಪಣಾ ಸತೀ |
ಅದುಃಖೋಪಚಿತಾ ಪೂರ್ವಂ ವರ್ತಯಿಷ್ಯಾಮ್ಯನಾಥವತ್ || 4.20.16 ||

ಲಾಲಿತಶ್ಚಾಂಗದೋ ವೀರಃ ಸುಕುಮಾರಃ ಸುಖೋಚಿತಃ |
ವತ್ಸ್ಯತೇ ಕಾಮವಸ್ಥಾಂ ಮೇ ಪಿತೃವೈ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಚ್ಛಿತೇ || 4.20.17 ||

ಕುರುಷ್ವ ಪಿತರಂ ಪುತ್ರ ಸುದೃಷ್ಟಂ ಧರ್ಮವತ್ಸಲಂ |
ದುರ್ಲಭಂ ದರ್ಶನಂ ತಸ್ಯ ತವ ವತ್ಸ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 4.20.18 ||

ಸಮಾಶ್ವಾಸಯ ಪುತ್ರಂ ತ್ವಂ ಸಂದೇಶಂ ಸಂದಿಶಸ್ವ ಮೇ |
ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಚೈನಂ ಸಮಾಘ್ರಾಯ ಪ್ರವಾಸಂ ಪ್ರಸ್ಥಿತೋ ಹ್ಯಸಿ || 4.20.19 ||

ರಾಮೇಣ ಹಿ ಮಹತ್ ಕರ್ಮ ಕೃತಂ ತ್ವಾಮಭಿನಿಘ್ನತಾ |
ಆನೃಣ್ಯಂ ತು ಗತಂ ತಸ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಪ್ರತಿಶ್ರವೇ || 4.20.20 ||

ಸಕಾಮೋ ಭವ ಸುಗ್ರೀವ ರುಮಾಂ ತ್ವಂ ಪ್ರತಿಪತ್ಸ್ಯಸೇ |
ಭುಂಕ್ಷ್ವ ರಾಜ್ಯಮನುದ್ವಿಗ್ನಃ ಶಸ್ತೋ ಭ್ರಾತಾ ರಿಪುಸ್ತವ || 4.20.21 ||

ಕಿಂ ಮಾಮೇವಂ ಪ್ರಲಪತೀಂ ಪ್ರಿಯಾಂ ತ್ವಂ ನಾಭಿಭಾಷಸೇ |
ಇಮಾಃ ಪಶ್ಯ ವರಾ ಬಹ್ವೋ ಭಾರ್ಯಾಸ್ತೇ ವಾನರೇಶ್ವರ || 4.20.22 ||

ತಸ್ಯಾ ವಿಲಪಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾನರ್ಯಃ ಸರ್ವತಶ್ಚ ತಾಃ |
ಪರಿಗೃಹ್ಯಾಂಗದಂ ದೀನಾ ದುಃಖಾರ್ತಾಃ ಪ್ರತಿಚುಕ್ರುಶುಃ || 4.20.23 ||

ಕಿಮಂಗದಂ ಸಾಂಗದವೀರಬಾಹೋ
ವಿಹಾಯ ಯಾತೋಽಸಿ ಚಿರಂ ಪ್ರವಾಸಂ |
ನ ಯುಕ್ತಮೇವಂ ಗುಣಸನ್ನಿಕೃಷ್ಟಂ
ವಿಹಾಯ ಪುತ್ರಂ ಪ್ರಿಯಚಾರುವೇಷಂ || 4.20.24 ||

ಯದ್ಯಪ್ರಿಯಂ ಕಿಂಚಿದಸಂಪ್ರಧಾರ್ಯ ಕೃತಂ ಮಯಾ ಸ್ಯಾತ್ ತವ ದೀರ್ಘಬಾಹೋ |
ಕ್ಷಮಸ್ವ ಮೇ ತದ್ಧರಿವಂಶನಾಥ ವ್ರಜಾಮಿ ಮೂರ್ಧ್ನಾ ತವ ವೀರ ಪಾದೌ || 4.20.25 ||

ತಥಾ ತು ತಾರಾ ಕರುಣಂ ರುದಂತೀ
ಭರ್ತುಃ ಸಮೀಪೇ ಸಹ ವಾನರೀಭಿಃ |
ವ್ಯವಸ್ಯತ ಪ್ರಾಯಮನಿಂದ್ಯವರ್ಣಾ
ಉಪೋಪವೇಷ್ಟುಂ ಭುವಿ ಯತ್ರ ವಾಲೀ || 4.20.26 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ
ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಕಾಂಡೇ ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||